

Til medlem af Inatsisartut
Anna Wangenheim
Demokraterne

02-12-2022
Sags nr. 2019 - 24808
Akt. id. 21835969

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 216-2022 vedrørende hjemløshed

Kære Anna Wangenheim.

Tak for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

1. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at sårbare unge og psykisk syge borgere udskrives på herberg og til hjemløshed?

Naalakkersuisut ønsker ikke, at borgere ender i hjemløshed. Dette gælder uanset om der er tale om sårbare unge, psykiske syge borgere, eller andre grupper af samfundet.

2. Hvad er kommunernes muligheder for at sikre en egnet bolig til sårbare og psykisk syge borgere, der vurderes til at skulle have massiv støtte i forbindelse med en udskrivelse fra sygehuset?

Departementet for Børn, Unge og Familier oplyser følgende:

"Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap (herefter: Handicapstøtteloven) giver kommunerne en række muligheder for at støtte personer med handicap i at leve et selvstændigt liv. Kommunen foretager i hver enkelt sag en konkret vurdering af, hvorvidt en person er berettiget til støtte efter Handicapstøtteloven ud fra en helhedsvurdering af, hvad der er bedst for den enkelte. Kommunerne skal foretage individuel vurdering af behovet for støtte ud fra Inatsisartutlovens formålsbestemmelser, som blandt andet omfatter at forbedre livskvaliteten for personer med handicap og fremme den enkeltes mulighed for uddannelse og beskæftigelse. Ud over egentlige tilbud om bolig har kommunerne mulighed for at tilbyde støtte til at opretholde en fungerende hverdag for personer med handicap.

Inatsisartutloven giver kommunerne mulighed for at tilbyde personer med handicap en række tilbud. Følgende kan være særligt relevante for personer med psykisk sygdom i forbindelse med udskrivelse:

- *Ophold i bo-kollektiv med pædagogisk støtte i dagtimerne.*
- *Ophold i beskyttet bo-enhed med pædagogisk støtte hele døgnet.*
- *Ophold på landsdækkende døgntilbud med omfattende eller specialiseret støtte til daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, når disse behov ikke kan dækkes på anden vis.*
- *Støtteperson til at kunne klare sig i eget hjem.*

- *Beskæftigelses-, aktivitets- og samværstilbud.*”

Desuden oplyser Departementet for Sundhed følgende:

”Hvis der er bekymring for en udskrivningsklar patients sociale situation eksempelvis hjemløshed, indkalder Sundhedsvæsenet patientens hjemkommune til netværksmøde. Kommunen kan dog sjældent gøre noget akut, men være behjælpelig med opskrivning til lejebolig og stillingtagen til andre støtteforanstaltninger eksempelvis støtteperson eller bo-enhed.

Sundhedsvæsenet oplever, at nogle patienter, trods social førtidspension eller anden offentlig ydelse, misligholder deres husleje. Gælden til boligselskabet kan i sidste ende forhindre, at borgeren kan komme på venteliste til en lejebolig. Sundhedsvæsenet har ikke mulighed for at beholde voksne patienter indlagt indtil deres boligsituation er afklaret, da dette kan have lange udsigter.

Psykiatrisk Område oplever udfordringer i forhold til en del af de unge patienter mellem 18 og 25 år, som har været anbragt i deres barndom. Overgangen til voksenlivet er ofte vanskelig for de unge, og de kan have svært ved at håndtere det store eget ansvar eksempelvis i forhold til økonomi.

Psykiatrisk Område oplever, at flere unge hjemløse med en psykiatrisk lidelse får en behandlingsdom. Det er svært at fastholde behandlingen og forebygge tilbagefald/forværring for disse patienter, fordi de mangler rammer og struktur i deres hverdag. De har derfor svært ved at møde op til indkaldte konsultationer og møder med eks. den kommunale sagsbehandler. Disse patienter har derfor brug for støtte i hverdagen, men Psykiatrisk Område oplever, at patienterne får afslag på hjælp fra Kommunen med begrundelsen, at de er hjemløse.”

3. Har Naalakkersuisut planer om at ændre loven om offentlig hjælp, så man fjerner betingelsen om at have en bolig for at kunne få offentlig hjælp?

Inatsisartut vedtog på forårssamlingen 2022 Inatsisartutlov nr. 6 af 20. juni 2022 om offentlig hjælp. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. juli 2023.

§ 5, stk. 2 i Inatsisartutloven giver mulighed for at yde offentlig hjælp til personer der opholder sig i Grønland uden fast bopæl, såfremt at de er tilmeldt folkeregisteret i Grønland uden bolig.

Af lovens bemærkninger fremgår det endvidere direkte, at bestemmelsen omfatter *”personer der typisk betegnes som hjemløse.”*

Retten til at modtage offentlig hjælp er herefter alene betinget af en fast tilknytning til det grønlandske samfund, defineret som:

”Som fast tilknytning til det grønlandske samfund anses personer, der har en stærk personlig tilknytning til det grønlandske samfund. Det kan f.eks. været tilfældet hvis personen er født og opvokset i Grønland, personen har forældre eller andre nære pårørende i Grønland eller hvis personen tidligere gennem længere perioder har været tilmeldt folkeregisteret med fast bopæl i Grønland.”

Efter den 1. juli 2023 vil retten til at modtage offentlig hjælp således ikke længere være betinget af, at man har en fast bopæl, men alene af om personen har en stærk personlig tilknytning til Grønland.

a) Hvilke administrative og samfundsøkonomiske konsekvenser vil det medføre for det offentlige?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 3.

4. Hvor stort et mørketal, mener Naalakkersuisut, at der findes af hjemløse på landsplan?

Hjemløsetællingen i 2022 er den første systematiske og metodisk funderede landsdækkende tælling. Ilisimatusarfik har foretaget tællingen for Naalakkersuisut. Tællingens delformål er at skabe metodiske rammer, som kan benyttes i eventuelle fremtidige tællinger. Det er forventningen, at fremtidige hjemløsetællinger vil tage udgangspunkt i erfaringerne fra hjemløsetællingen 2022. På den baggrund er det forventningen, fremtidige hjemløsetællinger, kan monitorere området mere detaljeret.

I hjemløsetællingen 2022 vurderes, at 491 borgere lever i hjemløshed. Dette indebærer de to hovedkategorier: synlig hjemløshed og usynlig hjemløse.

Et af de store udfordringer med at afdække antallet af hjemløse, er blandt andet, at udsatte og hjemløse borgere er en dynamisk gruppe, som hele tiden ændrer sig. Mange borgere lever i usynlig hjemløshed, hvilket er meget udfordrende at tælle, fordi nogle reelt har et sted at overnatte, men som ikke er deres eget. Usynlig hjemløse kan være sofasovere eller folk der prostituerer sig for at få et sted at sove. På den baggrund antager Naalakkersuisut, at der er et mørketal. Naalakkersuisut er ikke bekendt med mørketallets omfang.

5. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

Emnet er noget som Naalakkersuisut ser på med alvor, derfor er det også noget, som vil blive adresseret i hjemløsestrategien, som forventes færdigudarbejdet i 2022.

Med venlig hilsen

Jess Svane

23. november 2022

I medfør af § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende spørgsmål til Naalakkersuisut.

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at sårbare unge og psykisk syge borgere udskrives på herberg og til hjemløshed?
2. Hvad er kommunernes muligheder for at sikre en egnet bolig til sårbare og psykisk syge borgere, der vurderes til at skulle have massiv støtte i forbindelse med en udskrivelse fra sygehuset?
3. Har Naalakkersuisut planer om at ændre loven om offentlig hjælp, så man fjerner betingelsen om at have en bolig for at kunne få offentlig hjælp?
  - a. Hvilke administrative og samfundsøkonomiske konsekvenser vil det medføre for det offentlige?
4. Hvor stort et mørketal, mener Naalakkersuisut, at der findes af hjemløse på landsplan?
5. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraterne)

Begrundelse

Det har været kendt længe, at kommunerne i perioder er tvunget til at betale for "leje af en seng" ved færdigbehandlede patienter på sygehusene/DIH. Ifølge cirkulære om takstpriserne ved en "plejeseng" flugter priserne fra få til mange tusinde kroner pr. påbegyndt døgn.

Den nye hjemløsetælling viser, at ca. 1 procent er landets borgere er hjemløse. Over 400 borgere er registreret hjemløse af forskellig art.

Loven om offentlig hjælp kræver, at borgeren har en adresse. Men når borgeren ingen adresse har, udover f.eks. at sove/opholde sig på herberg, bliver de allermest sårbare i samfundet lukket af for muligheden for den rette hjælp. Velfærdssamfundet er derfor skruet således sammen, at borgere med ressourcer, der har et hjem/en adresse og kender deres rettigheder, får hjælpen i modsætning til de mange hundrede mennesker i social armod.

Vi ved, at Naalakkersuisut er i gang med en national hjemløsestrategi. Men en strategi i sig selv løser ikke mange af de tragiske, akutte problemer for de allermest sårbare borgere. Det er et offentligt svigt, at de sårbare ikke er blevet hjulpet rettidigt og derved er endt i en ulykkelig situation, som hjemløshed er.

Jeg er derfor interesseret i at høre, hvilke konkrete og snarlige initiativer Naalakkersuisut har, udover fine

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

seminarer og strategier, der pt. ikke afhjælper det akutte behov vores sårbare borgere har brug for.

Jeg ønsker svar på mine spørgsmål i løbet af 10 arbejdsdage.